

RAAD 17 MAART 2016

~~z.h.o. ofm gewijzigd~~

* zie amendement
A04

Gemeente Utrecht

Voorstel van de Rekenkamer

Opgesteld door	Rekenkamer
Kenmerk	
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 maart 2016
Jaargang en nummer	2016 nr 18
Geheim	Nee

Rekenkameronderzoek: 'Een paleis voor de muziek. Een onderzoek naar de bouw en exploitatie van Muziekpaleis Tivoli Vredenburg'.

De Rekenkamer stelt de raad voor het volgende te besluiten:

- Het college van burgemeesters en wethouders op te dragen:
 - 1 TivoliVredenburg te verzoeken een plan te maken om de benutting van het Muziekpaleis sterk te verbeteren. TivoliVredenburg tevens te verzoeken alternatieve scenario's op te stellen om in meerjarig perspectief tot een structureel sluitende exploitatie te komen, uitgaande van de subsidiebedragen voor TivoliVredenburg die voor de komende jaren zijn geraamd. TivoliVredenburg ook te vragen om een analyse van kansen en risico's verbonden aan die scenario's.
 - 2 Een second opinion uit te laten voeren op dit plan en over deze scenario's door een terzake deskundig extern bureau.
 - 3 In samenspraak met de raad deze scenario's op hun cultuurpolitieke en financiële aspecten te beoordelen. Daarbij cultuurpolitieke doelstellingen en financiële randvoorwaarden in samenhang af te wegen en op basis daarvan te besluiten over de gewenste omvang van de subsidie voor TivoliVredenburg voor de Cultuurnotaperiode 2017-2020.
 - 4 Na uitvoering van deze aanbevelingen de onderlinge verhoudingen tussen de gemeente en TivoliVredenburg in het kader van de subsidierelatie beter af te stemmen op het gekozen bestuursmodel van TivoliVredenburg en daarbij dan te zorgen voor een rolinvulling die past bij de code cultural governance.
 - 5 De raad over de uitvoering van bovenstaande besluiten te informeren.

De Rekenkamer,

De secretaris,

dr. G. Molenaar

De voorzitter,

drs. P.J.C.M van den Berg

Gemeente Utrecht

Bijlages

Voorstel: Voorstel_4667

Context voorstel

Muziekpaleis RekenkamerUtrecht Eindrapport

Muziekpaleis RekenkamerUtrecht aanbiedingsbrief

Conclusie commissie:

Toezeggingen:

- **Wethouder Diepeveen zegt toe dat het rapport van de commissie Gehrels met een collegereactie bij de Voorjaarsnota beschikbaar komt.**
- **Weth. Everhardt zal de commissie schriftelijk informeren over de nog te ondernemen stappen m.b.t. de sponsoropgave.**

De fractie van de VVD heeft aangekondigd om mede namens een aantal andere fracties met een amendement tot aanscherping van de besluiten te komen en heeft hiertoe een concept voorgelegd. Ook andere fracties overwegen amendementen.

Status: B

Context

De context is separaat toegevoegd in verband met de grootte.

Beslispunt

- 1 TivoliVredenburg te verzoeken een plan te maken om de benutting van het Muziekpaleis sterk te verbeteren. TivoliVredenburg tevens te verzoeken alternatieve scenario's op te stellen om in meerjarig perspectief tot een structureel sluitende exploitatie te komen, uitgaande van de subsidiebedragen voor TivoliVredenburg die voor de komende jaren zijn geraamd. TivoliVredenburg ook te vragen om een analyse van kansen en risico's verbonden aan die scenario's.

Beslispunt

- 2 Een second opinion uit te laten voeren op dit plan en over deze scenario's door een terzake deskundig extern bureau.

Beslispunt

- 3 In samenspraak met de raad deze scenario's op hun cultuurpolitieke en financiële aspecten te beoordelen. Daarbij cultuurpolitieke doelstellingen en financiële randvoorwaarden in samenhang af te wegen en op basis daarvan te besluiten over de gewenste omvang van de subsidie voor TivoliVredenburg voor de Cultuurnotaperiode 2017-2020.

Beslispunt

- 4 Na uitvoering van deze aanbevelingen de onderlinge verhoudingen tussen de gemeente en TivoliVredenburg in het kader van de subsidierelatie beter af te stemmen op het gekozen bestuursmodel van TivoliVredenburg en daarbij dan te zorgen voor een rolinvulling die past bij de code cultural governance.

Beslispunt

- 5 De raad over de uitvoering van bovenstaande besluiten te informeren.

Argumenten

De rekenkamer staat met (de uitvoering van) deze aanbevelingen aan de gemeente en TivoliVredenburg een bepaalde procesvolgorde voor ogen. Allereerst is van belang dat met een plan en alternatieve scenario's wordt onderzocht hoe de benutting van het Muziekpaleis en de exploitatie van TivoliVredenburg de komende jaren kunnen worden verbeterd. De huidige subsidiebedragen zijn hierbij het uitgangspunt waartegen de verschillende scenario's beoordeeld en afgewogen kunnen worden. Door de inschakeling van onafhankelijke, externe deskundigheid kan de raad beschikken over onafhankelijk en gedegen informatie bij te maken afwegingen. Deze afwegingen betreffen de cultuurpolitieke doelen van de gemeente en de financiële randvoorwaarden met het oog op de omvang van de subsidie aan TivoliVredenburg voor de Cultuurnotaperiode 2017-2020. De financiële belangen en risico's voor de gemeente met het Muziekpaleis zijn groot. Daarom acht de rekenkamer het verstandig dat pas nadat over de uitvoering van deze aanbevelingen overeenstemming is ontstaan, de gemeente in de subsidierelatie met TivoliVredenburg meer afstand neemt en daardoor de ruimte schept die past bij het gekozen bestuursmodel, de code cultural governance en cultureel ondernemerschap.

De vier aanbevelingen worden in het rapport nader toegelicht.

Raadsbesluit

Raadsbesluit

Opgesteld door	Raadsorganen Ulsamer, L. (Linda)
Kenmerk	
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 maart 2016
Jaargang en nummer	2016 18

Rekenkameronderzoek: 'Een paleis voor de muziek. Een onderzoek naar de bouw en exploitatie van Muziekpaleis Tivoli Vredenburg'.

besluit

- Het college van burgemeesters en wethouders op te dragen:

- 1 TivoliVredenburg te verzoeken een plan te maken om de benutting van het Muziekpaleis sterk te verbeteren. TivoliVredenburg tevens te verzoeken alternatieve scenario's op te stellen om in meerjarig perspectief tot een structureel sluitende exploitatie te komen, uitgaande van de subsidiebedragen voor TivoliVredenburg die voor de komende jaren zijn geraamd. TivoliVredenburg ook te vragen om een analyse van kansen en risico's verbonden aan die scenario's.
- 2 Een second opinion uit te laten voeren op dit plan en over deze scenario's door een terzake deskundig extern bureau.
- A04 * 3 ~~In samenspraak met de raad deze scenario's op hun cultuurpolitieke en financiële aspecten te beoordelen. Daarbij cultuurpolitieke doelstellingen en financiële randvoorwaarden in samenhang af te wegen en op basis daarvan te besluiten over de gewenste omvang van de subsidie voor TivoliVredenburg voor de Cultuurnotaperiode 2017-2020.~~
- 4 Na uitvoering van deze aanbevelingen de onderlinge verhoudingen tussen de gemeente en TivoliVredenburg in het kader van de subsidierelatie beter af te stemmen op het gekozen bestuursmodel van TivoliVredenburg en daarbij dan te zorgen voor een rolinvulling die past bij de code cultural governance.
- 5 De raad over de uitvoering van bovenstaande besluiten te informeren.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 maart 2016

De griffier

mr. M. van Hall

De burgemeester

mr. J.H.C. van Zanen

Aoy:

Besluit:

1. Beslispunt 3 te wijzigen in: "Bij de voorjaarnota de verschillende rapportages (uitkomsten Onderzoeks- en Adviesteam TivoliVredenburg, Advies Cultuurnota en voorstel van College) in samenhang te bespreken en de financiële kaders vast te stellen. De cultuurpolitieke afwegingen in samenhang met het voorstel voor het Cultuurconvenant 2017-2020 vast te stellen."

2. Als beslispunt toe te voegen: "

De volgende conclusies te verbinden aan het rekenkamerrapport:

1. Dat het Muziekpaleis TivoliVredenburg steeds duurder is geworden. In 2006 werden de kosten voor bouw en inrichting geraamd op € 98,6 miljoen, in 2015 gaat het om circa € 158 miljoen.
 2. de governance van de gemeente bij de realisatie van het Muziekpaleis onvoldoende effectief was;
 3. het bouwproces onvoldoende was verbonden met de voorbereiding van de ingebruikname ervan;
 4. de hoge ambities met het Muziekpaleis onhelder zijn uitgewerkt en onderbouwd;
 5. er sprake is van een complexe subsidierelatie en geen eenduidige sturing bij de subsidietoekenning;
 6. een financieel gezonde exploitatie van het Muziekpaleis om duidelijke keuzes en inzet vraagt voor de benutting van het gebouw en de verwerving van extra inkomsten. De exploitatie blijkt structureel duurder dan was ingeschat. Bij een gelijkblijvende programmering, activiteiten en subsidie is geen sluitende exploitatie mogelijk.
3. Als beslispunt toe te voegen: "
Verder, op basis van het Rekenkameronderzoek, aan te bevelen dat:
 - a. bij stedenbouwkundige ambities de maatschappelijke vraag naar en van geplande functies leidend dient te zijn;
 - b. bij gemeentelijke ambities eenduidige gemeentelijke governance te hanteren (zoals het betrekken van beleidsverantwoordelijken) zodat voor alle relevante partijen duidelijk is wat de maatschappelijke ambities en kaders zijn.

6. een financieel gezonde exploitatie van het Muziekpaleis om duidelijke keuzes en inzet vraagt voor de benutting van het gebouw en de verwerving van extra inkomsten. De exploitatie blijkt structureel duurder dan was ingeschat. Bij een gelijkblijvende programmering, activiteiten en subsidie is geen sluitende exploitatie mogelijk.

Voor een nadere toelichting op deze conclusies verwijzen we graag naar het rapport, waarin ook de onderliggende bevindingen zijn opgenomen.

In samenhang met deze conclusies wil de rekenkamer ook de aandacht vestigen op enkele bedrijfsmatige kenmerken van de huidige exploitatie van het Muziekpaleis door TivoliVredenburg. Het Muziekpaleis is groter dan de oude huisvesting van de muziekpartijen: meer zalen en 70% meer capaciteit. De kosten van het gebouw zijn circa 50% hoger uitgevallen, de kosten van de inrichting circa 80%. De totale huisvestingskosten zijn met bijna 70% gestegen in vergelijking met de situatie van de muziekpartijen in 2006. De huisvestingskosten zijn flink hoger in vergelijking met andere grote podia. Ten opzichte van deze podia zijn andere kosten, maar ook de eigen inkomsten echter lager. De huidige bezettingsgraad is ruim 60%. Per zaal gemiddeld is er drie keer per week een culturele activiteit. Krap twee keer per week wordt een zaalplaats bezet door een betalende bezoeker. Van de kosten per bezoeker subsidieert de gemeente 32%. Dat loopt op tot 42% wanneer de gemeente zou besluiten het verwachte exploitatietekort over 2015 te dekken.

De rekenkamer doet vier aanbevelingen, die zijn verwoord in voorliggende beslispunten.

Unaniem aangenomen 2016 / 4

Amendement Een paleis voor de muziek. Conclusies rekenkameronderzoek TivoliVredenburg

De Gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 17 maart 2016, ter bespreking van agendapunt ...; het Rekenkameronderzoek: 'Een paleis voor de muziek. Een onderzoek naar de bouw en exploitatie van Muziekpaleis TivoliVredenburg'.

Constateerende dat:

- de exploitatie van TivoliVredenburg forse incidentele en structurele tegenvallers heeft, die deels veroorzaakt zijn door problemen met het gebouw en deels door de hoge (huisvestings) kosten.
- Bij gelijkblijvende programmering, activiteiten en subsidie er volgens de rekenkamer geen sluitende exploitatie mogelijk is.
- Voor de gemeente in meerjarig perspectief sprake is van aanzienlijke financiële risico's

Overwegende dat:

- de Gemeenteraad voor de beoordeling en weging van aanvragen van culturele ondernemers in het kader van de Cultuurnota 2017-2020 een adviescommissie heeft aangesteld;
- cultuurpolitieke en financiële aspecten in de Cultuurnota 2017-2020 zijn opgenomen als criteria en uitgangspunten;
- het college het Onderzoeks- en Adviesteam TivoliVredenburg heeft aangesteld om te bezien hoe de exploitatie van TivoliVredenburg sluitend gemaakt kan worden;
- daarmee de inhoudelijke, politieke en procesmatig behandeling van de cultuurpolitieke en financiële aspecten voldoende zijn gewaarborgd.

Besluit:

1. Beslispunt 3 te wijzigen in: "Bij de voorjaarnota de verschillende rapportages (uitkomsten Onderzoeks- en Adviesteam TivoliVredenburg, Advies Cultuurnota en voorstel van College) in samenhang te bespreken en de financiële kaders vast te stellen. De cultuurpolitieke afwegingen in samenhang met het voorstel voor het Cultuurconvenant 2017-2020 vast te stellen."
2. Als beslispunt toe te voegen: "

De volgende conclusies te verbinden aan het rekenkamerrapport:

1. Dat het Muziekpaleis TivoliVredenburg steeds duurder is geworden. In 2006 werden de kosten voor bouw en inrichting geraamd op € 98,6 miljoen, in 2015 gaat het om circa € 158 miljoen.
 2. de governance van de gemeente bij de realisatie van het Muziekpaleis onvoldoende effectief was;
 3. het bouwproces onvoldoende was verbonden met de voorbereiding van de ingebruikname ervan;
 4. de hoge ambities met het Muziekpaleis onhelder zijn uitgewerkt en onderbouwd;
 5. er sprake is van een complexe subsidierelatie en geen eenduidige sturing bij de subsidietoekenning;
 6. een financieel gezonde exploitatie van het Muziekpaleis om duidelijke keuzes en inzet vraagt voor de benutting van het gebouw en de verwerving van extra inkomsten. De exploitatie blijkt structureel duurder dan was ingeschat. Bij een gelijkblijvende programmering, activiteiten en subsidie is geen sluitende exploitatie mogelijk.
3. Als beslispunt toe te voegen: "
Verder, op basis van het Rekenkameronderzoek, aan te bevelen dat:
 - a. bij stedenbouwkundige ambities de maatschappelijke vraag naar en van geplande functies leidend dient te zijn;
 - b. bij gemeentelijke ambities eenduidige gemeentelijke governance te hanteren (zoals het betrekken van beleidsverantwoordelijken) zodat voor alle relevante partijen duidelijk is wat de maatschappelijke ambities en kaders zijn.

En gaat over tot de orde van de dag.

Andre van Schie, VVD

Aline Krip, D66

Hilde Koelmans, SP

Steven de Vries, GroenLinks

Marloes Metaal, CDA

Marleen Haage, PvdA

Maarten van Ooijen, ChristenUnie

Cees Bos, Stadsbelang Utrecht

Ev. v. G. Or
PvdA

